

Súd: Okresný súd Košice II
Spisová značka: 10C/1/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7215229465
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michaela Kotosová Hucová
ECLI: ECLI:SK:OSKE2:2016:7215229465.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice II sudkyňou JUDr. Michaelou Kotosovou Hucovou v právnej veci navrhovateľky S.. D.. R. B. I.. E. V.. XX.X.XXXX, P. R. A. XX, P. P. zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. JCLic. Tomáš Majerčák, PhD., so sídlom Južná trieda 28, Košice proti odporcovi R. Q., T. T. B. T. Č.. XX/A, Q.Š., S. XX XXX XXX v konaní o zaplatenie 104,38 eur s príslušenstvom takto

rozhodol:

Odporca je povinný zaplatiť navrhovateľke 104,38 eur s úrokom z omeškania 5,05% ročne od 5.12.2015 do zaplatenia do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V prevyšujúcej časti návrh zamieťa.

Odporca je povinný nahradiť navrhovateľke trovy konania 129,57 eur pozostávajúce zo súdneho poplatku 16,50 eur a trov právneho zastúpenie 113,07 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku právnenému zástupcovi navrhovateľky.

odôvodnenie:

Navrhovateľka sa návrhom doručeným 1.10.2015 domáhala, aby súd zaviazal odporcu zaplatiť jej 104,38 eur s úrokom z omeškania 5,05% ročne z dlžnej sumy od 1.10.2015 do zaplatenia a nahradiť trovy konania všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Návrh odôvodnila skutočnosťou, že je podielovou spoluvlastníčkou nehnuteľností nachádzajúcich sa v katastrálnom území Q. V. L., N. Q. - Q. V. L., N. Q. S., O.A. V. K. Č.. XXXX D. Y. F.-Q. Č.. XXX/XXX - N. Y. N. L. XXX R. D. Y. F.-Q. Č.. XXX/XXX - N. Y. N. L. XXXX R. L. L. XX/XXX Q. A. (V. K. Y. P.). Geometrickým plánom Č.. XX/XXXX vyhotoveným 23.5.2012 spoločnosťou T. H. T..I..N.. bola z parcely F.-Q. Č.. XXX (Y. I. XXX/XXX) L. Y. A.-Q. Č.. XXXX/XX - zastavané plochy vo výmere 53 m² (diel č. 19). Podiel navrhovateľky na novo vyčlenenej parcele A.-Q. Č.. XXXX/XX predstavuje XX,XXX R. (XX/XXX O. XX R.). Táto stavba (miestna komunikácia) prešla do vlastníctva odporcu podľa zákona č. 138/1991 Z.z. o majetku obcí. Odporca neuzavrel s navrhovateľkou zmluvu, ktorá by ho oprávňovala predmetný pozemok užívať, a preto dňom 1.7.2009 v súlade s § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obec a vyššie územné celky a o zmene a doplnení niektorých zákonov vzniklo k predmetnému pozemku v prospech odporcu právo zodpovedajúce vecnému bremenu, obsahom ktorého je držba a užívanie pozemku pod stavbou. Poukázala na čl. 20 Ústavy SR, podľa ktorého vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné iba v nevyhnutnej miere a vo verejnom záujme, a to na základe zákona a za primeranú náhradu. Na toto ustanovenie nadväzujú § 128 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka. Opierajúc sa o judikatúru súdov za vecné bremeno zriadené týmto zákonom patrí vlastníkom pozemku náhrada. Podľa znaleckého posudku č. 4/2015 vyhotoveného

Inštitútom znalcom súdneho inžinierstva, ktorého ustanovil Okresný súd Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 43C/181/2013, bola všeobecná hodnota ročnej odplaty za zriadenie vecného bremena na obdobnom pozemku nachádzajúcom sa v katastrálnom území Košická Nová Ves stanovená na 4,22 eur/m² a 5,084 eur/m² ako ročné nájomné na rok 2013. Na základe uvedeného preto navrhovateľka žiadala náhradu za vecné bremeno od 1.10.2013 do 1.10.2015 za výmeru 12,367 m² vo výške 4,22 eur za 1 m² za rok, čo predstavuje 104,38 eur (12,367 x 4,22 x 2 roky). Navrhovateľka si uplatnila aj zákonný úrok z omeškania od podania návrhu.

Odporca v odpore doručenom súdu 9.12.2015 proti platobnému rozkazu z 27.11.2015 č.k. 10C/1/2015-31, ktorý súd vydal na základe návrhu navrhovateľky, uviedol, že R. Q. nepopiera, že na pozemku navrhovateľky je postavená pozemná komunikácia. Poukázal na § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len zákon), podľa ktorého, ak vlastník stavby nemá ku dňu účinnosti tohto zákona k pozemku pod stavbou zmluvne dohodnuté iné právo, vzniká vo verejnom záujme k pozemku pod stavbou užívanému vlastníkom stavby dňom účinnosti tohto zákona v prospech vlastníka stavby právo zodpovedajúce vecnému bremenu, ktorého obsahom je držba a užívanie pozemku pod stavbou, vrátane práva uskutočniť stavbu alebo zmenu stavby, ak ide o stavbu povolenú podľa platných právnych predpisov, ktorá prešla z vlastníctva štátu na obec alebo vyšší územný celok. Zákon neuvádza, že za vecné bremeno zriadené podľa tohto ustanovenia patrí aj náhrada. Podľa dôvodovej správy k tomuto ustanoveniu sa ako spôsob riešenia vzťahov k neusporiadaným pozemkom navrhuje zriadenie vecného bremena podľa § 151n a nasl. Občianskeho zákonníka. Poukázal na uznesenie Ústavného súdu ČR z 25.1.2005 sp. zn. PL.ÚS 25/04, podľa ktorého režim zákonných vecných bremien nie je úplne totožný s režimom zmluvných vecných bremien, pretože sa riadia špeciálnou právnou úpravou. Nejde však o úpravu komplexnú, ktorá by vylučovala použitie všeobecnej úpravy Občianskeho zákonníka o vecných bremenách. Pokiaľ súčasne špeciálne právne predpisy, ktorými bolo zriadené vecné bremeno, v tomto prípade zákon, neupravuje náhradu je potrebné použiť úpravu súkromnoprávnou. Podľa názoru odporcu z tohto ustanovenia vyplýva, že prípadnú odplacnosť vecného bremena je potrebné odvodiť z právnej úpravy, ktorú ustanovuje Občiansky zákonník. Tieto ustanovenia však neurčujú, či zo zriadením vecného bremena a jeho trvaním je spojená aj povinnosť oprávneného z vecného bremena poskytnúť povinnému nejakú náhradu. Vychádzajúc z tejto súkromnoprávnej úpravy vecných bremien tak možno konštatovať, že vecné bremená môžu byť zriaďované aj bezodplatne. Vo vzťahu k zákonným vecným bremenám a ich prípadnej odplacnosti poukázal na analógiu s inými právnymi predpismi: § 11 zákona č. 251/2012 Z.z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov, podľa ktorého vlastník nehnuteľnosti má za zriadenie vecného bremena nárok na primeranú jednorazovú náhradu. Obdobne povinnosť poskytnutia náhrady upravuje aj § 4d zákona č. 364/2004 Z.z. a § 4 ods. 4 zákona č. 513/2009 Z.z. o dráhach. Na rozdiel od týchto citovaných ustanovení však zákonodarca nestanovuje za zriadenie vecného bremena odplatu, čo je v súlade s úpravou podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka. Koncepcia celého zákona má smerovať k usporiadaniu vlastníckych vzťahov a zákon nestanovuje odplacnosť vecného bremena, lebo zriadením náhrady za vecné bremeno by bol zmarený samotný účel zákona. Nárok na náhradu nie je možné podľa jeho názoru priznať ani s odkazom na ustanovenia Ústavy SR o nútenom obmedzení vlastníckeho práva. Ústava SR v čl. 20 ods. 1 zhodným s čl. 11 ods. 1 listiny Základných práv a slobôd zaručuje všetkým vlastníkom rovnaký zákonný obsah a ochranu vlastníckeho práva. Z formulácie zákonný obsah vlastníckeho práva vyplýva, že vlastnícke právo nie je v slovenskom právnom poriadku upravené ako právo absolútne neobmedzené, ale predpokladá sa, že zákonodarca v rámci svojej legislatívnej právomoci stanoví obsah vlastníckeho práva, čím sa rozumie určenie medzí, priestoru, v ktorom sú jednotlivé subjekty oprávnené na výkon svojho vlastníckeho práva. Obdobne tak čl. 13 ods. 2 Ústavy SR stanovuje, že medze základných práv a slobôd možno upraviť za podmienok ustanovených touto ústavou len zákonom. Následne cituje komentár k Ústave SR, podľa ktorého vymedzením práva sa identifikuje priestor práva, teda rozsah spoločenských vzťahov, v ktorých sa dané právo priznáva. Mimo svojho priestoru právo neexistuje. Taktiež poukázal na dodatkový protokol k Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd, ktoré považujú za nevyhnutné, aby upravili užívanie majetku v súlade so všeobecným záujmom. Na základe uvedeného je Národná rada SR ako reprezentant zákonodarnej moci oprávnená stanoviť medze základných práv, a teda aj práva vlastníckeho, pričom spomínaným zákonom stanovila medze, keď zriadila k pozemkom pod stavbami vo vlastníctve obcí a vyšších územných celkov v prospech týchto subjektov právo zodpovedajúce vecnému bremenu a stanovila všetkým vlastníkom pozemkov pod stavbami obcí povinnosť výkon práva zodpovedajúceho vecnému bremenu strpieť. Vyjadril názor, že od vymedzenia vlastníckeho práva podľa

čl. 20 ods. 1 Ústavy SR je potrebné odlišovať jeho obmedzenie podľa čl. 20 ods. 4 Ústavy SR, pričom z porovnania vyplýva rozdiel medzi stanovením zákonného obsahu vlastníckeho práva a obmedzením vlastníckeho práva zásahom do jeho zákonom stanovených medzí. Na tento rozdielny účel úpravy uvedených ustanovení poukazuje aj Ústavný súd SR keď uvádza, že Ústava SR vymedzuje rozličnú funkciu zákonom Národnej rady SR vo vzťahu k ods. 1 a ods. 4 čl. 20. Kým vo vzťahu k čl. 20 ods. 1 je Národná rada oprávnená zákonom priamo stanoviť obsah vlastníckeho práva, rovnaký pre všetkých vlastníkov v súlade s čl. 12 ods. 2 Ústavy SR, čl. 20 ods. 4 Ústavy SR ukladá Národnej rade SR inú úlohu, kedy už ide o vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva, t.j. obmedzenie samotného výkonu uplatňovania vlastníckeho práva zákonný obsah ktorého zákonodarca ustanovil na základe čl. 20 ods. 1 Ústavy SR (PL. ÚS 38/1995). Účelom čl. 20 ods. 4 Ústavy SR je zaručenie ochrany vlastníka pred zásahom do vlastníctva bez jeho súhlasu. Kým pri vyvlastnení dochádza k zbaveniu vlastníka jeho vlastníckeho práva bez časového obmedzenia, jeho následky sú trvalé, pri nútenom obmedzení dochádza k menej intenzívnemu zásahu do vlastníckeho práva, v dôsledku ktorého vlastník nemôže vykonávať svoje práva v pôvodnom obsahu, pričom tieto obmedzenia môžu mať tak trvalý, ako aj dočasný charakter, avšak k zmene vlastníctva na rozdiel vyvlastnenia nedochádza. Ďalej citoval rozhodnutie Ústavného súdu SR PL.ÚS 8/97, ktorý uvádza, že pri vyvlastnení dôjde k zmene osoby vlastníka, pri obmedzení vlastníctva nedôjde k zmene osoby vlastníctva, dôjde len k zásahu do rozsahu oprávnených vyplývajúcich z obsahu zaručeného práva. Zdôraznil, že predpoklad vyvlastnenia je existencia zákona, na základe ktorého je orgán verejnej správy oprávnený na vyvlastnenie. Až po splnení tejto podmienky môže dôjsť k vyvlastneniu, ktoré však musí spĺňať podmienky nevyhnutnosti verejného záujmu a poskytnutia náhrady. Ak uvedené podmienky, teda ak zákon neurčuje orgán oprávnený na vyvlastnenie, k vyvlastneniu nedôjde a teda ex post skúmanie ostatných podmienok neprichádza podľa jeho názoru do úvahy. Podmienka na základe zákona nie je splnená v prípade, ak má dôjsť k vyvlastneniu samotným zákonom. Ústavný súd SR uvádza, že Národná rada SR, ako jediný ústavodarný a zákonodarný orgán SR nie je v zmysle Ústavy SR oprávnená priamo zákonom vyvlastniť alebo nútené obmedziť vlastnícke právo. Čl. 20 ods. 4 Ústavy SR však určuje, že k vyvlastneniu prípadnému nútenému obmedzeniu vlastníckeho práva môže prikrčiť len na základe zákona (PL.ÚS 38/1995). Ústava SR tak dovoľuje vyvlastnenie na základe zákona, ale nedovoľuje vyvlastnenie zo zákona, tzn. že s prihliadnutím na historické skúsenosti ústava vylučuje odňatie vlastníctva znárodnením (doc. JUDr. Ján Drgonec, DrSc., Ústava SR komentár). Vychádzajúc z vyššie uvedeného preto podľa jeho názoru nemohlo dôjsť § 4 ods. 1 a 2 zákona č. 66/2009 Z.z. k nútenému obmedzeniu vlastníckeho práva, keďže Národná rada SR nie je oprávnená a nemôže účinne zákonom vyvlastniť alebo obmedziť vlastnícke právo, čím nemôže byť daný ani nárok na poskytnutie náhrady za nútené obmedzenie vlastníckeho práva. Skutočnosť, či samotné stanovenie obsahu vlastníckeho práva týmto zákonom spĺňa ústavné požiadavky kladené na zákonodarcu pri tvorbe predpisov určujúcich medze výkonu vlastníckeho práva nie je otázkou, ktorej riešenie patrí do právomoci všeobecných súdov a v žiadnom prípade nie je možné, ani akceptovateľné, aby všeobecné súdy svojimi rozhodnutiami zasahovali do právomoci zákonodarcu do takej miery, že ak ten v prípade zákona neprejavil vôľu stanoviť za zákonné vecné bremeno náhradu, súdy túto jeho vôľu nahradia v rozpore s ústavnou zásadou „secundum et intra legem“ a priznajú nad rámec zákona nárok na náhradu aj tam, kde nie je. Povinnosť súdov v súlade s čl. 152 ods. 4 Ústavy SR vykladať právne predpisy ústavne konformným spôsobom neprichádza do úvahy vtedy, keď je dané jednoznačné znenie normatívneho textu, i keď sa javí všeobecnému súdu ako ústavne nekonformné a vylučuje jeho interpretáciu iným spôsobom. V takom prípade totiž odlišné ponímanie normatívneho textu by bolo treba považovať za prejav arbitrárnosti (uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. I.ÚS212/06 z 28.6.2006). V súvislosti s uplatneným úrokom z omeškania od 1.10.2015 odporca uviedol, že z potvrdenia o doručení platobného rozkazu vydaného v konaní 10C/1/2015 vyplýva, že bol odporcovi doručený 3.12.2015. Tento deň je možné považovať za deň, kedy navrhovateľka vyzvala odporcu na zaplatenie dlhu (náhrady za vecné bremeno). Podľa § 563 Občianskeho zákonníka sa tento dlh mohol stať splatným 4.12.2015, a teda odporca sa mohol dostať do omeškania najskôr 5.12.2015. Na základe uvedených skutočností navrhol preto aby súd návrh navrhovateľky v celom rozsahu zamietol a zaviazal navrhovateľku na náhradu trov konania. Na záver poukázal na skutočnosť, že vo veci evidovanej na Okresnom súde Košice II pod sp.zn. 20C/214/2012 bolo podané mimoriadne dovolanie Generálneho prokurátora SR. Napokon vzniesol námietku premlčania s poukazom na rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 26.5.2015 sp. zn. 6Co/6/2014, v ktorom je uvedené, že finančná náhrada za vecné bremeno je nepochybne jednorazová a nemá charakter opakovaného plnenia, a preto podľa jeho názoru k premlčaniu prípadného nároku na náhradu za vecné bremeno došlo 1.7.2012.

Navrhovateľka vo vyjadrení k odporu poukázala na ustálenú judikatúru súdov, podľa ktorej vecné bremeno podľa zákona nie je a nemôže byť bezodplatné, lebo takýto výklad by bol v rozpore s čl. 20 Ústavy SR a § 128 Občianskeho zákonníka (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 23.4.2015 č.k. 4MCdo/2/2014, rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 1Co/512/2013, rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 6Co/6/2014, rozsudok Okresného súdu Košice II sp.zn. 42C/64/2012, rozsudok Okresného súdu Košice II sp.zn. 43C/181/2013, rozsudok Okresného súdu Košice II sp.zn. 24C/124/2011). Uviedla, že mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora SR na ktoré poukazuje odporca v odpore proti platobnému rozkazu, bolo Najvyšším súdom SR odmietnuté. Zdôraznila, že cieľom zákona je usporiadanie vlastníckych vzťahov pozemkov pod stavbami, pričom vecné bremeno je zriadené dočasne, do usporiadania vlastníckych vzťahov a podľa úmyslu zákonodarcu a cieľa vyjadreného v zákone nie je zriadené na trvalo. Poukázala na dve kategórie vlastníkov, a to vlastníkov, ktorí majú uzatvorené nájomné zmluvy, a vlastníkov, ktorí nájomné zmluvy uzatvorené nemajú a v týchto prípadoch sa vecné bremeno zriaďuje zákonom. Skutočnosť, či dôjde k usporiadaniu vlastníckych vzťahov závisí výlučne na vôli odporcu a nie je v moci navrhovateľky, aby došlo k usporiadaniu vlastníckych vzťahov. Poukázala na článok 20 ods. 1 Ústavy SR, na základe čoho nemôžu byť vlastníci, ktorým obce budú platiť nájom za užívanie ich pozemkov pod stavbami a súčasne vlastníci, kde na pozemkoch pod stavbami bolo zriadené zákonom č. 66/2009 Z.z. vecné bremeno, lebo nebola uzatvorená nájomná zmluva, stotožňovaní z dôvodu, že za vecné bremeno by už obce platiť nemuseli. Ostáva im holé vlastníctvo a nemôžu svoju nehnuteľnosť držať, užívať, nakladať a stavať na týchto pozemkoch, teda dochádza k obmedzeniu ich vlastníckeho práva. Všetky tieto oprávnenia pozemok držať, užívať, uskutočniť stavbu, zmeniť stavbu môže iba obec. Na základe uvedeného preto týmto zákonom dochádza k obmedzeniu vlastníckeho práva a v takom prípade to musí byť vždy za primeranú náhradu. K vznesenej námietke premlčania zo strany odporcu navrhovateľka uviedla, že nespochybňuje právo odporcu užívať predmetný pozemok na základe práva vecného bremena zriadeného zákonom do vykonania pozemkových úprav v príslušnom katastrálnom území. Spornou je skutočnosť, či za obmedzenie vlastníckeho práva navrhovateľke za takéto obdobie patrí náhrada. Problém náhrady za nútené obmedzenie vlastníckych práv vlastníkov pozemkov pod stavbami zákon priamo nerieši, ale v ustanovení § 4 odkazuje na právnu úpravu § 151n až 151p Občianskeho zákonníka, a preto pri riešení tejto otázky je potrebné vychádzať z týchto ustanovení. Uvedený zákon podmieňuje poskytnutie náhrady vlastníkovi pozemku pod stavbou v podobe náhradného pozemku ochotou vlastníka stavby na uzavretie zámennej zmluvy a existenciou pozemku vo vlastníctve vlastníka stavby súčasne na zámenu. Až neuplatnením uvedeného nasleduje usporiadanie pomerov k pozemku pod stavbou v rámci konania o nariadení pozemkových úprav, pričom osobou oprávnenou požiadať o nariadenie pozemkových úprav je len vlastník stavby. V rámci nariadených pozemkových úprav sa usporiadanie vlastníckych vzťahov pozemku pod stavbou vykoná formou poskytnutia náhradného pozemku v obvode úprav alebo formou finančnej náhrady, za kumulatívneho splnenia troch podmienok ak v obvode pozemkových úprav nie sú pozemky na účely poskytnutia náhrady, b/ ide o pozemok pod stavbou maximálnej zákonom ustanovenej náhrady alebo nižšej výmere, c/ o usporiadanie formou vlastníctva finančnej náhrady požiada vlastník pozemku. Zákon tak nedáva vlastníkovi pozemku žiadnu možnosť domáhať usporiadania vlastníckych vzťahov pozemkov k pozemkom zákonným vecným bremenom a ponecháva ich usporiadanie výlučne na dobrej vôli užívateľa pozemku. Záver o neexistencii práva vlastníka pozemku na náhradu za nútené obmedzenie vlastníckeho práva za dobu vopred neurčiteľnú, nemôže byť v súlade s citovanými ustanoveniami Občianskeho zákonníka, Listinou základ práv a slobôd ani s Ústavou SR. Vo vzťahu k vznesenej námietke premlčania navrhovateľka uviedla, že odporca zo začiatku pri všetkých sporoch popiera možnosť jednorazovej náhrady a chcel opakujúce sa plnenia. Ak by odporca uspel s týmto tvrdením, že nárok je len na jednorazovú náhradu a uspeje v tomto prípade s námietkou premlčania, tak už nikdy nedôjde k pozemkovým úpravám, k ich záмене a usporiadaniu vlastníckych vzťahov, lebo pozemkové úpravy a akákoľvek aktivita na usporiadanie vlastníckych vzťahov sa môže konať len návrh vlastníka stavby, teda odporcu. Obce, ani odporca tak nebudú nútené k tomu, aby dali návrhy na pozemkové úpravy, dávali náhradné pozemky dobrovoľne, teda čokoľvek urobili na vysporiadanie vlastníckych vzťahov z dôvodu, že obec by musela za pozemkové úpravy platiť a mala s tým nemalé finančné náklady. Poukázala na skutočnosť, že krajský súd v citovanom rozhodnutí svoje tvrdenia o jednorazovej náhrade vôbec neodôvodnil a podľa jej názoru ide o arbitrárne tvrdenie, pretože sa nevysporiadala ani s otázkou dočasnosti vecného bremena podľa tohto zákona a so skutočnosťou, že vlastník pozemku nevie iniciovať návrh na začatie konania o pozemkových úpravách. Ktokoľvek tvrdí, že by mala byť poskytnutá len jednorazová odplata, tak zákonodarca to mal výslovne ustanoviť, tak ako to bolo ustanovené v iných zákonoch s určením lehoty na jej uplatnenie. Pri výklade zákona sa musí použiť ústavný konformný výklad v súlade s Ústavou SR a medzinárodnými zmluvami. Poukázala na

skutočnosť, že žiadne ustanovenie Občianskeho zákonníka upravujúce vecné bremená, resp. nútené obmedzenie vlastníckeho práva nehovorí o tom, že náhrada za vecné bremeno má jednorazovú povahu. Ak tak zákonodarca nestanovuje, náhrada za vecné bremeno môže byť vo forme opakujúceho sa plnenia - renty, najmä v prípadoch, ak ide o časovo obmedzené vecné bremeno. O skutočnosti, že odplata za vecné bremeno môže byť aj vo forme opakujúceho sa splnenia svedčí doterajšia judikatúra súdov a v úvode uvedené rozhodnutia súdov Slovenskej republiky. Riešenie vecného bremena je dočasné, do vykonania pozemkových úprav, alebo do času, pokiaľ dôjde k prevodu vlastníckeho práva na obec, a preto nemôže byť reč o jednorazovej odplate, keďže vecné bremeno je dočasné a môže tak trvať rok, dva alebo neurčito. Tam kde zákonodarca stanovil jednorazovú náhradu, nejde o dočasné riešenie, ale vecné bremeno sa zriaďuje na všetky nehnuteľnosti uvedené v týchto zákonoch bez výnimky. Zákonodarca neumožňuje dané vzťahy riešiť napr. nájomnou zmluvou ako v prípade zákona č. 66/2009 Z.z.. Výška náhrady vo forme opakujúceho sa plnenia má byť minimálne vo výške nájomného, aby pre obec bolo výhodnejšie uzatvoriť nájomnú zmluvu ako platiť opakujúcu sa odplatu za vecné bremeno. V znaleckom posudku č. 4/2015 znalec stanovil jednorazovú odplatu za vecné bremeno 61,50 eur na m² a odplatu vo forme opakujúceho sa plnenia vo výške 4,22 eur na 1 m² ročne. Z uvedeného vyplýva, že ak zákonodarca vecné bremeno stanovil dočasne do vykonania pozemkových úprav, tak nestanovil jednorazovú odplatu preto, lebo by bolo nespravodlivé a nebolo to jeho cieľom. Ak obce vykonajú pozemkové úpravy v krátkej lehote, zaplatia menej, ako by zaplatili za jednorazovú odplatu a následne za pozemkové úpravy. Ak by však obce zaplatili jednorazovú náhradu, nič by ich už nenútilo usporiadať vlastnícke vzťahy. Ak by aj odplata za vecné bremeno mala byť jednorazová a lehota by mala začať plynúť od účinnosti zákona od 1.7.2009, zákonom by došlo k vyvlastneniu, lebo vlastníkom ostane len holé vlastníctvo, čo je v rozpore s čl. 20 ods. 4 Ústavy SR. Odporca ani iné obce by sa už nemuseli trápiť s pozemkovými úpravami, lebo vlastníkom pozemku nebudú musieť nič platiť za to, že ich stavby stoja na cudzích pozemkoch a za to, že užívajú a majú v držbe cudzie pozemky, ktoré sú vo vlastníctve iných osôb. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako aj súdy v Košiciach v rozhodnutiach evidovanými pod sp. zn. 1Co/512/2013, 43C/181/2013, 24C/124/2011 rozhodli o tom, že vlastníci pozemkov majú nárok na opakujúce sa plnenie. Napokon vo vzťahu k úrokom z omeškania uviedla, že nevyzvala odporcu na zaplatenie náhrady za zákonom zriadené vecné bremeno priamo, ale domáhala sa jej prostredníctvom návrhu doručeného súdu 1.10.2015 vrátane zákonných úrokov z omeškania od jeho podania v súlade s rozhodnutím Najvyššieho súdu SR č. R/27/1977, pričom za kvalifikované požiadanie sa považuje aj podanie žaloby, ak pred podaním žaloby nedošlo k výzve na zaplatenie zo strany žalobcov.

Súd na pojednávaní vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi (výpis z LV č. XXXX, informatívna kópia z katastrálnej mapy katastrálne územie Q.) a zistil nasledovný skutkový stav:

Navrhovateľka je podielovou spoluvlastníčkou nehnuteľností nachádzajúcich sa v katastrálnom území Q. V. L., N. Q. - Q. V. L., N. Q. S., zapísaných na K. Č.. XXXX D. Y. F.-Q. Č.. XXX/XXX - orná pôda o výmere XXX R. D. Y. F.-Q. Č.. XXX/XXX - orná pôda o výmere XXXX R. L. L.Q. XX/XXX k celku (na K. Y. P.). Geometrickým plánom Č.. XX/XXXX vyhotoveným dňa 23.5.2012 spoločnosťou T. H. T.I..N.. P. O. Y. F.-Q. Č.. XXX (Y. I. XXX/XXX) vyčlenená parcela A.-Q. Č.. XXXX/XX - O. Y. L. L.Ý. XX R. (E. Č.. XX). Podiel navrhovateľky na takto vyčlenej parcele A.-Q. Č.. XXXX/XX Y. XX/XXX O. XX R., B. XX,XXX R.. Podľa výkazu výmer E. Č.. XX uvedeného geometrického plánu pod parcelou č. v novoevidovanom stave XXXX/XX je evidovaný ako zastavaná plocha (kód 22), pričom vlastníkom stavby je R. Q.. Znaleckým posudkom Č.. X/XXXX vypracovaným Inštitútom znalcom súdneho inžinierstva bola všeobecná hodnota ročnej odplaty za zriadenie vecného bremena na obdobnom pozemku nachádzajúcom sa v katastrálnom území Q. V. L. stanovená na 4,22 eur/m² ročne a ročné nájomné bolo na rok 2013 určené vo výške 5,084 eur/m². Navrhovateľka tak žiada náhradu za vecné bremeno za obdobie od 1.10.2013 do 1.10.2015 vo výške 4,22 eur za 1 m² za rok, čo za 2 roky predstavuje 104,38 eur (12,367 x 4,22 x 2).

Zistený skutkový stav posúdil podľa týchto ustanovení zákona:

Podľa § 1 zákona č. 66/2009 Z.z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len zákon) tento zákon upravuje usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom pod stavbami vo vlastníctve obce alebo vyššieho územného celku, ktoré prešli do vlastníctva obce alebo vyššieho územného celku podľa osobitných predpisov, vrátane príľahlej plochy, ktorá svojím umiestnením a využitím tvorí neoddeliteľný celok so stavbou (ďalej len „pozemok pod stavbou“).

Podľa § 2 ods. 1 zákona obec alebo vyšší územný celok, ktorý sa stal podľa osobitných predpisov vlastníkom stavby prechodom z vlastníctva štátu bez majetkovoprávneho usporiadania vlastníctva k pozemkom (ďalej len „vlastník stavby“), môže poskytnúť zámennou zmluvou vlastníkovi pozemku pod stavbou náhradný pozemok, ktorý je v jeho vlastníctve. Náhradný pozemok v primeranej výmere, bonite a rovnakého druhu, ako bol pôvodne pozemok pred zastavaním, poskytne vlastník stavby v tom istom katastrálnom území. Ak územie obce tvorí viac katastrálnych území, náhradný pozemok sa poskytne v rámci územia obce.

Podľa § 2 ods. 2 zákona ak sa neuplatní postup podľa odseku 1, usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemku pod stavbou sa vykoná v konaní o nariadení pozemkových úprav podľa osobitného predpisu.

Podľa § 3 ods. 1 zákona konanie o nariadení pozemkových úprav z dôvodu usporiadania vlastníckych vzťahov k pozemku pod stavbou podľa tohto zákona sa začína na žiadosť vlastníka stavby. Pri usporiadaní vlastníckych vzťahov k pozemkom podľa tohto zákona sa prihliada na potreby vlastníka stavby.

Podľa § 4 ods. 1 zákona ak nemá vlastník stavby ku dňu účinnosti tohto zákona k pozemku pod stavbou zmluvne dohodnuté iné právo, vzniká vo verejnom záujme k pozemku pod stavbou užívanému vlastníkom stavby dňom účinnosti tohto zákona v prospech vlastníka stavby právo zodpovedajúce vecnému bremenu, ktorého obsahom je držba a užívanie pozemku pod stavbou, vrátane práva uskutočniť stavbu alebo zmenu stavby, ak ide o stavbu povolenú podľa platných právnych predpisov, ktorá prešla z vlastníctva štátu na obec alebo vyšší územný celok. Podkladom na vykonanie záznamu o vzniku vecného bremena v katastri nehnuteľností je súpis nehnuteľností, ku ktorým vzniklo v prospech vlastníka stavby právo zodpovedajúce vecnému bremenu.

Podľa § 4 ods. 2 zákona vlastník pozemku pod stavbou je povinný strpieť výkon práva zodpovedajúceho vecnému bremenu do vykonania pozemkových úprav v príslušnom katastrálnom území.

Podľa § 151n ods. 1 Občianskeho zákonníka vecné bremená obmedzujú vlastníka nehnuteľnej veci v prospech niekoho iného tak, že je povinný niečo trpieť, niečoho sa zdržať alebo niečo konať. Práva zodpovedajúce vecným bremenám sú spojené buď s vlastníctvom určitej nehnuteľnosti, alebo patria určitej osobe.

Podľa § 128 ods. 2 Občianskeho zákonníka vo verejnom záujme možno vec vyvlastniť alebo vlastnícke právo obmedziť, ak účel nemožno dosiahnuť inak, a to len na základe zákona, len na tento účel a za náhradu.

Podľa čl. 20 ods. 1 vety druhej Ústavy Slovenskej republiky vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu.

Podľa čl. 20 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné iba v nevyhnutnej miere a vo verejnom záujme, a to na základe zákona a za primeranú náhradu.

Medzi účastníkmi konania nebol sporný skutkový stav ohľadne vlastníctva nehnuteľností (ornej pôdy) navrhovateľkou, jej výmery a skutočnosti, že je na nich umiestnená stavba - miestna komunikácia, ktorá prešla do vlastníctva odporcu podľa zákona č. 138/1991 Z.z. o majetku obcí. Spornou nebola vzhľadom na neexistenciu zmluvného vzťahu (zmluvy o nájme) medzi navrhovateľkou a odporcom, ktorý by ho oprávňoval tieto nehnuteľnosti užívať ani skutočnosť, že dňom 1.7.2009 v súlade s § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obec a vyššie územné celky a o zmene a doplnení niektorých zákonov, vzniklo k predmetnému pozemku v prospech odporcu právo zodpovedajúce vecnému bremenu, obsahom ktorého je držba a užívanie pozemku pod stavbou odporcom. Navrhovateľke účinnosťou tohto zákona vznikol nárok (§ 2 ods. 1 zákona), aby jej odporca zámennou zmluvou poskytol náhradný pozemok v jeho vlastníctve, pričom do podania nedošlo k uplatneniu tohto postupu, resp. postupu predpokladaného § 2 ods. 2 zákona. Napokon (vzhľadom na vyjadrenie odporcu) nebola spornou

ani výška náhrady za vecné bremeno vo vzťahu k ním užívaným nehnuteľnostiam určená znaleckým posudkom č. X/XXXX.

Sporným bolo posúdenie okolnosti, či vzhľadom na právnu úpravu vo vyššie citovanom zákone patrí navrhovateľke náhrada za vecné bremeno, a v prípade ak jej táto náhrada patrí, či má povahu jednorazového alebo opakujúceho sa plnenia, pričom odporca v súvislosti ním tvrdenou jednorazovou povahou tohto nároku vzniesol námietku premlčania. Napokon spornou bola aj okolnosť, kedy sa odporca dostal do omeškania s úhradou náhrady za vecné bremeno, keďže navrhovateľka ho v tejto súvislosti na plnenie nevyzvala a úroky z omeškania požadovala od podania návrhu.

Súd dospel k záveru, že nárok navrhovateľky v súvislosti s vecným bremenom zriadeným a upraveným zákonom č. 66/2009 Z.z., z ktorého je odporca oprávnený držať a užívať nehnuteľnosť vo vlastníctve navrhovateľky a táto je povinná toto obmedzenie svojho vlastníckeho práva strpieť, je dôvodný a navrhovateľke patrí náhrada za toto vecné bremeno.

Predovšetkým pokiaľ odporca namietal, že zákon neupravuje a nestanovuje, že vlastníkovi obmedzenej nehnuteľnosti patrí náhrada, na základe čoho sa jej nemožno domáhať, s tým sa nie je možné stotožniť práve s poukazom na samotným odporcom citovaný nález Ústavného súdu Č. Y.. Ú. XX/XXXX. Súd v tejto súvislosti uvádza, že úprava zákonných vecných bremien nie je úpravou komplexnou, ktorá by vylučovala použitie úpravy občianskeho zákonníka o vecných bremenách. Preto pokiaľ tieto špeciálne predpisy nemajú zvláštnu úpravu, riadi sa ich režim všeobecnou úpravou občianskoprávnou. Táto je obsiahnutá v § 151n ods. 1 Občianskeho zákonníka, z ktorej jednoznačne vyplýva, že vecné bremeno obmedzuje vlastníka nehnuteľnosti, vo vzťahu ku ktorej je zriadené.

Odporca ďalej poukazoval na výklad čl. 20 ods. 1 a 4 Ústavy SR vo vzťahu k stanoveniu obsahu vlastníckeho práva a jeho vyvlastneniu resp. nútenému obmedzeniu, a v tejto súvislosti citoval rozhodnutia ústavného súdu, s ktorými sa súd stotožňuje. Nie je však možné súhlasiť s názorom odporcu (ktorý podľa jeho názoru z týchto vyplýva), že pokiaľ zákonodarca zákonom zriadil vecné bremeno, nedošlo k nútenému obmedzeniu vlastníckeho práva, keďže je tak možné urobiť len na základe zákona a v tejto súvislosti v rámci ústavne konformného výkladu nemôžu riešiť výkladom smerujúcim k odplatnosti vecného bremena. Súd je tohto názoru, že fakticky bez ohľadu na cieľ sledovaný zákonodarcom, resp. spôsob akým vznik týchto vecných bremien upravil, teda ich zriadil zákonom, nie je možné opomenúť a predovšetkým neprihliadnuť na dôsledok, aký takáto úprava vyvolala u vlastníka nehnuteľnosti ako osoby z takéhoto vecného bremena povinnej. Nespochybniteľne ho v konečnom dôsledku obmedzuje, prípadne úplne vylučuje z užívania nehnuteľnosti, keďže ju nemôže držať, užívať a nakladať a s týmto obmedzením, ktoré je v jeho neprospech, nie je spojená žiadna náprava a ani možnosť tento stav zmierniť. Uvedená skutočnosť nastala tak, ako to vyplýva z povahy zákonných vecných bremien, bez jeho súhlasu a jej riešenie je ponechané výlučne na vóli subjektu z tohto vecného bremena oprávneného. Článok 20 ods. 4 Ústavy je premietnutý do § 128 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého vlastnícke právo možno vyvlastniť alebo obmedziť, ak účel nemožno dosiahnuť inak, len na základe zákona, len na tento účel a za náhradu. Ako bolo uvedené vyššie, takto zriadené zákonné vecné bremeno sa riadi okrem § 151n a nasl. Občianskeho zákonníka aj úpravou § 128 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Jediným ústavne akceptovateľným riešením je poskytnutie takého výkladu obmedzenia vlastníckeho práva vykonaného práve zákonom č. 66/2009 Z.z. tak, aby bola zabezpečená ochrana vlastníckeho práva, teda poskytnutie primeranej náhrady za užívanie nehnuteľnosti odporcom realizáciou vecného bremena zriadeného zákonom, kým vzťah medzi oprávneným a povinným z tohto vecného bremena nebude vyriešený spôsobom a postupom ním predpokladaným. Uvedené konštatoval aj Krajský súd v Košiciach v rozsudku z 12.11.2014 č.k. 1Co/312/2013-166, pričom táto povinnosť všeobecných súdov vyplýva z ním citovaných právnych nálezov Ústavného súdu SR PL.ÚS 19/09, I.ÚS 23/01, III.ÚS 328/05, III.ÚS 117/06.

Na základe uvedeného preto skutočnosť, že zákon žiadnym spôsobom neupravuje stav do doby, kým je vlastníkovi pozemku pridelený náhradný pozemok, resp. budú usporiadané vzťahy k pozemku pod stavbou v konaní o pozemkových úpravách a zároveň navrhovateľka je povinná výkon práva zodpovedajúcemu vecnému bremeniu strpieť do okamihu vykonania pozemkových úprav, nemožno chápať tak, že navrhovateľke nevzniklo a nepatrí právo na náhradu za vecné bremeno, ktoré zaťažuje jej nehnuteľnosť. Podľa názoru súdu nie je možné pripustiť výklad, že pokiaľ zákonodarca ich odplatnosť nestanovil, bez ďalšieho im táto náhrada nepatrí. Je pravdou, že § 151 n a nasl. Občianskeho zákonníka

nestanovuje odplatnosť vecných bremien, a preto môžu byť aj bezodplatné, tak ako dôvodí odporca, súd však odplatný charakter zákonných vecných bremien odvodzuje z ústavy a § 128 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Nič to nemení na závere, že zmluvné vecné bremená môžu byť aj bezodplatné. Ak však vznikajú inak ako na základe dohody, resp. bez súhlasu povinného z vecného bremena, musí byť poskytnutá náhrada. Aj vo všetkých odporcom vymenovaných prípadoch zákonov upravujúcich zákonné vecné bremená, náhrada za vecné bremeno povinným z týchto vecných bremien patrí a zákony ju výslovne stanovujú. To že tak nerobí zákon v tomto prípade, je s poukazom na obmedzenie vlastníckeho práva povinných osôb, neprijateľné. Dôsledkom tohto zákona je nútené obmedzenie vlastníckeho práva, za ktoré podľa úpravy § 128 ods. 2 Občianskeho zákonníka a teda aj čl. 20 ods. 4 Ústavy SR patrí náhrada, pričom je irelevantné že sa tak stalo priamo zákonom, keď hoci takého obmedzenie môže nastať len na základe zákona. K nútenému obmedzeniu vlastníckeho práva bez ohľadu na spôsob jeho vzniku (zákonom alebo na základe zákona) došlo a súd je povinný na toto obmedzenie, pokiaľ sa navrhovateľka za dôsledky ním vyvolané domáha náhrady, prihladiť a zabezpečiť ochranu vlastníckeho práva v súlade s čl. 20 ods. 1 Ústavy SR.

Nie je možné opomenúť ani skutočnosť, že celé riešenie situácie zveril zákonodarca do rúk práve a výlučne tým, ktorí sú z takéhoto vecného bremena oprávnení. Pokiaľ bolo úmyslom zákonodarcu vyriešiť práve sporné situácie medzi vlastníkami stavieb a vlastníkami pozemkov podľa tohto zákona a zároveň ponechať toto riešenie výlučne na vlastníka stavby, je nutné uzavrieť, že počas tohto obdobia musí byť vlastníkovi nehnuteľnosti poskytnutá primeraná náhrada do vykonania konečnej úpravy. Na tomto závere nič nemení ani zákonom predpokladaná dočasnánosť týchto vecných bremien. Práve do vykonania pozemkových úprav, ktoré zákon zo strany odporcu predpokladá, aj keď ich vymedzuje ako dočasné, ale na druhej strane časovo nevymedzuje a nestanovuje konkrétny časový rámec, dokedy môžu trvať, resp. určenie tohto okamihu ponecháva výlučne na vôli odporcu (a v konečnom dôsledku tak môže existovať aj neurčitý a neobmedzený čas), navrhovateľke za toto obmedzenie vlastníckeho práva patrí náhrada, ktorá v žiadnom prípade nie je v kolízii s nárokom, ktorý jej vznikne v rámci konečnej úpravy.

Dočasnánosť vecných bremien zriadených zákonom č. 66/2009 Z.z. úzko súvisí aj s povahou ich odplatnosti, teda či náhrada má jednorazový alebo opakujúci sa charakter. Pri spôsobe, akým zákonodarca vymedzil dočasné trvanie týchto vecných bremien, je podľa názoru súdu spravodlivá práve náhrada spočívajúca v opakujúcom sa plnení, ktoré svojím spôsobom s ohľadom len na zákonom predpokladanú aktivitu odporcu pri riešení užívania pozemku, ho núti (alebo by malo) k usporiadaniu vzťahov s vlastníkom pozemku. Súd sa nestotožňuje s argumentáciou odporcu, že pokiaľ zákon nestanovuje opakujúcu sa náhradu, tak navrhovateľke patrí len jednorazová s poukazom na postup v prípade iných zákonov (napr. o energetike). V prvom rade, pokiaľ zákon priamo neupravuje odplatnosť zákonných vecných bremien, pričom ako bolo uvedené vyššie, ich odplatnosť vyplýva z ústavy a § 128 ods. 2 Občianskeho zákonníka, je logické, že zákonodarca sa nemohol zaoberať okolnosťou, o akú odplatnosť ide a túto výslovne vymedziť. S poukazom na odporcom uvedené zákony, zákonodarca jednorazovú odplatu za vecné bremená stanovuje výslovne tam, kde je to podľa neho žiadúce, a kde je táto úprava vecných bremien definitívna a teda nepredpokladá okamih zániku ich existencie, na základe čoho primerane tomuto stavu určuje jednorazovú odplatu, ktorá rešpektuje dlhotrvajúci a ničím neohraničený čas ich trvania. Jednorazová náhrada by v prípade tohto zákona viedla k stavu, ktorý mal tento zákon zvrátiť vyriešením vzťahov medzi vlastníkami pozemku a stavby, pretože poskytnutím jednorazovej náhrady by k zákonom predpokladanému vyriešeniu tohto stavu nikdy nedošlo. Naopak v tomto prípade je hranica existencie vecného bremena určená okamihom úpravy vzťahov, ale nie je možné vopred stanoviť čas kedy tak nastane a v tomto smere aj prispôbiť výšku prípadnej jednorazovej náhrady, a preto primeranou a spravodlivou je len náhrada vo forme opakujúceho sa plnenia, ktoré reálne zohľadní a pokryje obdobie, počas ktorého vlastník pozemku tento nemohol užívať, čo pri jednorazovej odplate v prípade tohto zákona nie je možné zabezpečiť a teda rozhodnúť, že výška odplaty je konečná.

Z týchto dôvodov súd vyhovel navrhovateľke a zaviazal odporcu na náhradu za vecné bremeno 104,38 eur určenú znaleckým posudkom č. 4/2015 za výmeru 12,367 m² vo výške 4,22 eur za 1 m² za rok (12,367 x 4,22 x 2 roky). Vzhľadom na skutočnosť, že súd uzavrel, že náhrada za vecné bremeno má charakter opakujúceho sa plnenia, námietka premlčania nároku za obdobie od 1.10.2013 do 1.10.2015 vznesená odporcom je preto nedôvodná.

Podľa § 41 ods. 3 O.s.p. hmotnoprávny úkon účastníka urobený voči súdu je účinný aj voči ostatným účastníkom, avšak len od okamihu, keď sa o ňom v konaní dozvedeli.

Podľa § 563 Občianskeho zákonníka ak čas splnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal.

Podľa § 517 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení. Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 3 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z. ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Pri posúdení dôvodnosti uplatnených úrokov z omeškania súd vychádzal z toho, že v prípade nároku na zaplatenie náhrady za vecné bremeno čas plnenia nebol medzi navrhovateľkou a odporcom dohodnutý a nie je daný ani zákonom. Dlžník je preto povinný splniť veriteľovi záväzok spočívajúci v zaplatení náhrady za vecné bremeno prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal v zmysle § 563 Občianskeho zákonníka. Navrhovateľka uviedla, že odporcu nevyzvala odporcu na zaplatenie dlžnej sumy a jeho omeškanie určila odo dňa podania návrhu tak, že za výzvu na plnenie je možné považovať aj podanie návrhu (R27/1977). Súd v tejto súvislosti poukazuje na § 41 ods. 3 O.s.p., z ktorého vyplýva, že uskutočniť hmotnoprávny úkon, akým výzva na plnenie podľa tohto ustanovenia nepochybne je, možno aj v návrhu na začatie konania, avšak jeho účinky nastanú až okamihom doručenia takéhoto návrhu na začatie konania odporcovi, a preto súd za kvalifikovanú výzvu na zaplatenie náhrady za vecné bremeno považoval až doručenie návrhu (spolu s platobným rozkazom) odporcovi 3.12.2015. Nárok na zaplatenie náhrady za vecné bremeno sa stal splatným 4.12.2015 a odporca sa do omeškania s jeho plnením dostal 5.12.2015.

Pretože odporca je v omeškaní s plnením peňažného dlhu, navrhovateľka má podľa § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka právo na zaplatenie úrokov z omeškania. Percentuálna výška úrokov z omeškania vyplýva z § 3 ods. 1 nariadenia vlády a je o 5 percentuálnych bodov viac ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. K 5.12.2015 predstavovala základná úroková sadzba ECB 0,05 %, preto navrhovateľke patria úroky z omeškania vo výške 5,05% ročne od 5.12.2015.

Z týchto dôvodov preto súd návrh v časti príslušenstva od 1.10.2015 do 4.12.2015 zamietol.

Podľa § 142 ods. 3 O.s.p. aj keď mal účastník vo veci úspech len čiastočný, môže mu súd priznať plnú náhradu trov konania, ak mal neúspech v pomerne nepatrnej časti alebo ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu; v takom prípade sa základná sadzba tarifnej odmeny advokáta vypočíta z výšky súdom priznaného plnenia.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 3 O.s.p. tak, že navrhovateľke priznal plnú náhradu trov konania účelne vynaložených proti odporcovi, ktorý v konaní úspech nemal, resp. navrhovateľka nebola úspešná len v pomerne nepatrnej časti príslušenstva - úrokov z omeškania z dlžnej sumy od 1.10.2015 do 4.12.2015. Náhrada trov konania pozostáva zo zaplateného súdneho poplatku za návrh 16,50 eur a trov právneho zastúpenia podľa vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb vychádzajúc z tarifnej hodnoty veci 104,38 eur podľa § 10 ods. 1 vyhlášky, pričom hodnota jedného úkonu právnej služby predstavuje 16,60 eur. Súd preskúmal

vyúčtovanie trov právneho zastúpenia predloženého právnym zástupcom navrhovateľky a za účelne vynaložené považoval úkony v rozsahu, aký právny zástupca vyúčtoval: prevzatie a príprava zastúpenia z 28.9.2015 (§ 13a ods. 1 písm. a/ vyhlášky) 16,60 eur a režijný paušál 8,39 eur (§ 16 ods. 3 vyhlášky), návrh na začatie konania z 1.10.2015 (§ 13a ods. 1 písm. c/ vyhlášky) 16,60 eur a režijný paušál 8,39 eur (§ 16 ods. 3 vyhlášky), vyjadrenie k odporu z 27.1.2016 (§ 13a ods. 1 písm. c/ vyhlášky) 16,60 eur a režijný paušál 8,58 eur (§ 16 ods. 3 vyhlášky), účasť na pojednávaní 13.5.2016, ktoré bolo odročené bez prejednanía veci (§ 13a ods. 1 písm. d/ a ods. 4 vyhlášky) 4,15 eur a režijný paušál 8,58 eur (§ 16 ods. 3 vyhlášky), účasť na pojednávaní 27.5.2016 (§ 13a ods. 1 písm. d/ vyhlášky) 16,60 eur a režijný paušál 8,58 eur (§ 16 ods. 3 vyhlášky), spolu trovy právneho zastúpenia 113,07 eur.

Podľa § 149 ods. 1 O.s.p. ak advokát zastupoval účastníka, ktorému bola prisúdená náhrada trov konania, je ten, ktorému bola uložená náhrada týchto trov, povinný zaplatiť ju advokátovi.

V súlade s citovaným ustanovením súd uložil odporcovi zaplatiť náhradu trov konania právnemu zástupcovi navrhovateľky.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Košice II v troch písomných vyhotoveniach (§ 204 ods.1 O.s.p.).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej možno odôvodniť len tým, že po:

- a) v konaní došlo k vadám uvedených v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a)
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods.1,2 O.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove mal. detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 251 ods.1 O.s.p.).